Lénárt Emese

Közösségi mosoda

Mindegy, hogy reggel volt vagy este, hajnal vagy éjszaka. A napszakok iránytűk voltak az életében az olyan feladatok elvégzéséhez, mint a mosás is. Előtte mindig gondosan szétválogatta a szennyest, mintha valamilyen égi szertartásra készülne talpig aranyban és selyemben, pedig a kitérdepelt mackónadrágnál és turkálós csíkos blúznál aznap nem futotta többre. A fehéreket jobbra, a színeseket balra, gyártótól, minőségtől és politikai pártállástól függetlenül. Sosem volt gubanc. Pedig lehetett volna, mert amilyen kevés ruhája volt, a zokniknak, ingeknek, gatyáknak, pulóvereknek annál többet kellett kibírniuk. Az utóbbi években különösen. Pont úgy, mint neki. A ruhák létezése az ő létezésétől függött, ha ő nincs, akkor a ruhái sincsenek. Igaz, ebben az esetben a mosáson sem kellene törnie a fejét. Most azonban még él, a mosógépe tönkrement, a ruhái meg cserébe elkoszolódtak. Folt hátán folt, láthatóan és láthatatlanul. Mindegyik egy történet. A város meséje élőkről, holtakról, zuhanásról, feltámadásról, csendről, utcazajról, kapualjakról, titkos átjárókról, a folyó fölött gomolygó ködről, a levegőről, amit beszív és kifúj, amíg lehet. Csak győzze szuflával. Mert minden lélegzetvétel az életet hosszabbítja meg, az élet meg beleeszi magát az ember szöveteibe, és nemcsak sejtszinten. Az élet ott van a ruhák gyűrődéseiben, minden ki- és begombolásban, megigazított gallérban, a felhajtott ingujjban, a kopott nadrágszárban, a cipzár összekapaszkodó fogaiban, a fonal sodort szálaiban, le egészen a legkisebb részecskékig, meg azon túl is. Nincs mese, ki kell mosni a szennyest. Ha kell, kézzel, ahogy ezt a női felmenőitől látta, és ahogy erre minden héten rávette magát tisztességből és mások iránti felelősségérzetből, meg azért, mert a mosás ezen fajtája, ha kellő figyelemmel és alázattal csinálják összekapcsol mindazzal, amit a gépek korában elfelejtettünk: a lelkünkkel. Rítus. Főleg világjárvány idején, amikor egyébként is minden nyavalyájától szabadulna az ember, mert érzi, hogy a létezése a fizikaiban véges. Azt a csupa rosszat meg legszívesebben kifüstölné, amit a bolygó népe termelt ki magából az évezredek alatt. Az értelmetlen háborúival, a pénzhajhászással, a korrupcióval, a vallási szembenállással. Betegség, szenvedés és halál. Ott van a múltunkban, itt van a jelenünkben, még akkor is, ha nem veszünk róla tudomást, és kínunkban elfordítjuk a fejünket. – Mint az a nő, aki a mosodában épp a színes rongyszőnyegeit gyömöszöli az orra előtt az óriási forgódobba, amiben más a fehérneműit

mossa. – Elnézést, a gyerekeim játszottak rajta, ugye megbocsátanak? – veti oda hátat fordítva a várakozóknak, és meg se várva a választ, már túrja is a pénztárcáját az apróért, hogy elindíthassa a szerkezetet. A dob forog, a masina magától adagolja a mosószert, a vizet, mint egy kényúr. Fél óra múlva megtisztul minden. Ez nem a Gangesz, de a népnek megteszi így is. Annak az öregnek is, akitől óvatosan arrébb húzódik mindenki. Csak ő nem. Ott marad mellette, mert a ruhatároló ládák között pontosan ugyanolyan sorstársa a férfinek, mint a férfi őneki. A várakozás percei alatt szövetségese lett ebben a félszeg és zavaros mosodai univerzumban, ahol senki se néz a másik szemébe, mert sokan szégyellik, hogy ott kell lenniük. Csak az öreg keresi a tekinteteket. – Az asszony kiforgatott mindenből, egyik napról a másikra élek – motyogja maga elé. Jövök, amikor tudok, mert itt legalább érzem, hogy élek, emberek között vagyok – és hatalmas prófétaszemeivel a kezelési útmutatót kezdi böngészi. – Nem bonyolult, a mosás után a szárítógépet is használhatja – fűzi hozzá zavarában egy nő, akinek fiatal fiú csimpaszkodik a kezébe. – A fiam autista kiskamasz – szólal meg újra, és elengedi a gyerek kezét, mire a fiú üvölteni kezd. – A gyerekemre mindenhol furcsán néznek, ezért a mosás végéig olyan helyet keresek, ahol a fiam nem ciki. – Megértik az üvöltését ugye? – Meg – gondolta magában, aztán ki is mondta, de szíve szerint a fiúval együtt ő is kiabált volna. Pont itt ne értenék meg, ahol, ha tetszik, ha nem, mindenki egyformán osztozik a megtisztulás vágyának parancsolatában, csupán nem patakvízben, teknőben, lavórban, fürdőkádban szabadulnak meg a szennytől, hanem a gép elvégzi a piszkos munkát helyettük. Aztán minden kezdődik elölről. Csak az öreg nem jött többet. Mi lehet vele? – töprengett rajta következő héten, amíg kiszedegette a vászontáskából az utolsó pár zoknikat, és berakta őket az ásítozó gépbe. Várta, hátha felbukkan, de egyedül volt a máskor nyüzsgő mosodában. Pedig ha itt lenne, nagy prófétaszemeivel belenézne a szemébe, és pusztán a létezésével most is figyelmeztetné a látszat mögött húzódó kilúgozott valóságra.